

Sandhedens øjeblik

Kairos Palæstina

Forord

I 1. december 2009 blev det, som kaldes det palæstinensiske Kairosdokument, offentliggjort i Betlehem ved et seminar med lokale og internationale deltagere. En gruppe teologer, ledere og engagerede menighedsmedlemmer fra de fleste kirker i området havde arbejdet sammen gennem længere tid og skrevet et dokument under overskriften "Et Sandhedens Øjeblik".

Dokumentet er et råb til verdenssamfundet om livet under den israelske besættelse, og det er et vidnesbyrd om kirkernes tro, håb og vilje til at skabe retfærdighed og fredelig sameksistens med alle mennesker, der bor i området. De råber, fordi de besidder håb. Med kærlighed som deres grundholdning er de modige og tydelige. I bøn og tro på Gud stiller de sig forrest i modstand og handling mod besættelsen. Som kristne palæstinensere erklærer de, at den militære besættelse af landet er en synd både mod Gud og mennesker, og de giver stærkt udtryk for, at enhver teologi, som legitimerer denne besættelse, er fjern fra kristen lære. De fremhæver alle palæstinenseres ret og pligt til at tage del i ikke-voldelig modstand mod den uretfærdighed, der har ramt dem. Sand kristen teologi handler om kærlighed til og solidaritet med alle undertrykte og er et kald til retfærdighed og ligeværd mellem folkeslag.

Forfatterne af dokumentet har et tydeligt engagement for ophør af besættelsen. De udfordrer alle, lokalt og internationalt, til at være med og lægge pres på staten Israel, således at det, de beskriver som undertrykkelsespolitik og ligegyldighed overfor international ret, kan ophøre. Dokumentet er tydeligt i dets kritik af, hvordan det internationale samfund stiltiende har set på, at besættelsesstaten Israel har fastholdt og forstærket sin undertrykkelse af det palæstinensiske folk. Nu udfordrer det også kirkerne i verden til i ord og handling at vise, at de vil arbejde for en retfærdig fred i regionen. Konkret er dette udtrykt ved opfordringen til at tilslutte sig de folkelige initiativer for økonomiske sanktioner og boykot.

Læsningen af dokumentet giver en stærk oplevelse af, at de kristne palæstinensere er optaget af deres egen rolle og deres egen omvendelse med henblik på at føre an i denne modstandskamp. De er ikke opsatte på hævn, men er optagede af, at både den besatte og besætteren må frigøres fra en undertrykkende og uretfærdig virkelighed. De udfordrer til at lade kærlighedens logik råde, og dette forstår de som det "at se Guds ansigt i hvert eneste menneske". Samtidig indebærer kærlighedens logik "at rette op på det onde og stoppe aggressionen".

I 15. december 2009 udtrykte alle kirkeledere i Jerusalem deres støtte til arbejdsgruppen og deres engagement og udfordrede det internationale samfund og verdens kirker til at øge deres indsats for retfærdighed, fred og forsoning i Det hellige Land.

Dokumentet er tidligere oversat og udgivet i Norge af en arbejdsgruppe med repræsentanter fra forskellige kirkesamfund og organisationer. Deres udgangspunkt var en engelsk udgave oversat fra det oprindelige arabiske af den palæstinensiske arbejdsgruppe selv. Der er foretaget enkelte omskrivninger af hensyn til forståelighed. Den norske arbejdsgruppe understreger i deres forord, at det norske dokument ikke er formelt godkendt af noget repræsentativt kirkeligt eller økumenisk forum.

Den danske udgave, som her foreligger, baserer sig på såvel den engelske som den norske udgave. Heller ikke denne danske udgave er godkendt nogen steder, men udgives af Det økumeniske Center i Århus, idet det falder i tråd med vores medvirken ved udgivelserne af de 2 sydafrikanske Kairos-dokumenter.

Det engelske dokument samt løbende nyheder, galleri, aktiviteter m.m. kan findes på Kairos-Palestine's hjemmeside:

<http://www.kairospalestine.ps>

Det økumeniske Center, december 2011

Layout: Det økumeniske Center
Alle billeder er taget af dr. theol. Peter Lodberg
Tryk: WERKs Grafiske Hus a/s

Vi hører råbet fra vore børn

Vi, patriarker og kirkeledere i Jerusalem, hører håbets råb, som vore børn har fremsat i denne vanskelige tid, vi fortsat oplever i det hellige land.

Vi støtter dem og står sammen med dem i deres tro, deres håb, deres kærlighed og deres fremtidsvision.

Vi støtter også opfordringen til alle troende, såvel som til israelske og palæstinensiske ledere, til det internationale samfund og til verdens kirker, om, at de må øge indsatsen for retfærdighed, fred og forsoning i det hellige land. Vi beder Gud velsigne alle vore børn og give dem større kraft, så de kan bidrage effektivt til at etablere og udvikle deres eget samfund og gøre det til et samfund, hvor kærlighed, tryghed, retfærdighed og fred må råde.

Patriark Theophilos III
Greek Orthodox Patriarchate of Jerusalem

Patriark Fuad Twal
Latin Patriarchate of Jerusalem

Patriark Torkom Manougian
Armenian Patriarchate of Jerusalem

Fader Pierbattista Pizzaballa
Custody of the Holy Land

Ærkebiskop Dr. Anba Abraham
Coptic Orthodox Patriarchate of Jerusalem & the Near East

Ærkebiskop Mar Swerios Malki Murad
Syrian Orthodox Patriarchate

Ærkebiskop Paul Nabil Sayah
Maronite Archdiocese of Haife and the Holy Land

Ærkebiskop Abba Kwestos
Ethiopian Orthodox Patriarchate

Ærkebiskop Joseph-Jules Zerey
Greek Melkite Catholic Church

Biskop Gregor Peter Malki
Syrian Catholic Patriarchal Exarchate

Biskop Munib A. Younan
Evangelical Lutheran Church in Jordan and the Holy Land

Biskop Suheil Dawani
Episcopal Church of Jerusalem and the Middle East

Biskop Raphael Minassian
Armenian Catholic Church

15. december 2009

Kairos Palæstina

Som palæstinensiske kristne håber vi, at dette dokument vil blive et vendepunkt, som kan samle kræfterne blandt alle fredselskende folk i verden og særligt vore kristne søskende. Vi håber også, at det vil få en positiv modtagelse og opnå stærk støtte, som det skete, da det sydafrikanske Kairos-dokument blev fremlagt i 1985.

Den gang viste det sig, at dokumentet blev et redskab i kampen mod undertrykkelse og besættelse. Vi tror, at frigørelse fra besættelse vil være til fordel for alle folk i regionen, for problemet er ikke bare politisk, men er et problem som ødelægger mennesker. Vi beder Gud om at inspirere os alle, specielt vore ledere og beslutningstagere, til at søge retfærdighedens og ligeværdets vej og erkende, at det er den eneste vej, der fører til den sande fred, som vi søger.

I taknemmelighed

Patriark emeritus Michel Sabbah
(romersk-katolsk)

Ærkebiskop Atallah Hanna
(græsk-ortodoks)

Pastor Dr. Jamal Khader
(romersk-katolsk)

Pastor Dr. Rafiq Houry
(romersk-katolsk)

Pastor Dr. Mitri Raheb
(lutheraner)

Pastor Dr. Naim Ateek
(anglikaner)

Pastor Dr. Yohana Katanacho
(baptist)

Pastor Fadi Diab
(anglikaner)

Dr. Jiries Houry
(græsk-katolsk)

Fr. Cedar Duaibes
(anglikaner)

Fr. Nora Kort
(græsk-ortodoks)

Fr. Lucy Thaljieh
(græsk-katolsk)

Hr. Nidal Abu Zulof
(romersk-katolsk)

Hr. Yusef Daher
(græsk-katolsk)

Hr. Rifat Kassis - koordinator
(lutheraner)

Et sandhedens øjeblik

Et budskab om tro, håb og kærlighed
fra hjertet af palæstinensisk lidelse

Indledning:

Vi, en gruppe kristne palæstinensere, råber midt i lidelsen i vort land under den israelske besættelse. Efter bøn, refleksion og meningsudveksling råber vi med håb, selv om alt håb er borte, et råk fyldt af bøn og i tro på, at Gud altid våger, og at Gud har omsorg for alle indbyggerne i dette land. Inspirerede af mysteriet om Guds kærlighed til alle, mysteriet om Guds nærvær i alle folks historie og - på en særlig måde – i vort eget lands historie forkynder vi vores budskab, baseret på vor kristne tro og vor palæstinensiske tilhørsforhold, - et budskab om tro, håb og kærlighed.

Hvorfor nu?

Fordi vi i dag har nået en blindgyde i det palæstinensiske folks tragedie. Beslutningstagerne stiller sig tilfredse med at administrere krisen i stedet for at engagere sig i den omfattende opgave at finde en måde at løse den på. De troendes hjerter er fyldt af smerte, og de spørger: Hvad foretager de politiske ledere i Israel, i Palæstina og i den arabiske verden sig? Hvad gør kirken? Det er ikke kun et politisk spørgsmål. Vi ser en politik, hvor mennesker ødelægges; det må være et anliggende for kirken.

Vi henvender os til vore brødre og søstre, medlemmer af vore kirker her i landet. Vi henvender os som kristne og palæstinensere til vore religiøse og politiske ledere, vort palæstinensiske samfund og det israelske samfund, det internationale samfund, vore kristne brødre og søstre i kirkerne verden over.

I Realiteternes verden

1.1

"De siger 'fred, fred', når der ingen fred er" (Jeremias, 6,14). I disse tider taler alle om fred i Mellemøsten og om fredsprocessen. Indtil videre er det dog kun ord; realiteten er den israelske besættelse af palæstinensiske områder, frarøvelse af vores frihed og alt, hvad der følger denne situation:

1.1.1

Muren, som er rejst på palæstinensisk område, af hvilket en stor del er konfiskeret med dette formål – denne mur har gjort vore byer og landsbyer til fængsler, adskilt dem fra hinanden og gjort dem til spredte og adskilte enheder. Gaza lever fortsat under umenneskelige forhold, særligt efter den grusomme krig Israel påførte området i december 2008 og januar 2009; under permanent blokade og afskåret fra de øvrige palæstinensiske områder.

1.1.2

De israelske bosættelser plyndrer vort land i Guds og i magtens navn, de kontrollerer vore naturressourcer, herunder vand og landbrugsjord, og fortrænger herved hundredetusinder af palæstinensere og forhindrer enhver politisk løsning.

1.1.3

Virkeligheden er de daglige ydmygelser vi udsættes for ved de militære kontrolposter, når vi skal på arbejde, i skole eller på hospitalet.

1.1.4

Virkeligheden er adskillelsen af familiemedlemmer, der gør familieliv umuligt for tusinder af palæstinensere, særligt når den ene af ægtefællerne ikke har israelsk identitetskort.

1.1.5

Religionsfriheden er stærkt begrænset. Retten til at besøge helligstederne begrænses under henvisning til sikkerhedsmæssige forhold. Jerusalem og byens helligsteder er uden for rækkevidde for mange kristne og muslimer fra Vestbredden og Gazastriben. Selv indbyggerne i Jerusalem møder restriktioner under de religiøse højtider. Nogle af vore arabiske præster nægtes jævnligt adgang til Jerusalem.

1.1.6

Flygtninge er også en del af virkeligheden. Hovedparten lever fortsat i lejre og under vanskelige forhold. De har ventet på retten til at vende tilbage, generation efter generation. Hvordan bliver deres skæbne?

1.1.7

Og de fængslede? De tusindvis af fanger, der henlægges i israelske fængsler, er en del af vores virke-

lighed. Israel sætter himmel og jord i bevægelse for at få løsladt en enkelt fange; men hvornår får de tusindvis af palæstinensiske fanger deres frihed?

1.1.8

Jerusalem er centrum for vores virkelighed. Byen er, på samme tid, både et symbol på fred og et tegn på konflikt. Mens muren deler palæstinensiske nabolag tømmes Jerusalem fortsat for palæstinensiske indbyggere, kristne og muslimer. Deres identitetskort konfiskeres, hvilket medfører tab af retten til at bo i Jerusalem. Deres hjem rives ned eller eksproprieres. Jerusalem – forsoningens by – er blevet en diskriminationens og eksklusionens by, en kilde til strid snarere end til fred.

1.2

Et andet aspekt af denne virkelighed er Israels ignorering af international lov og internationale resolutioner og den arabiske verdens og det internationale samfunds handlingslammelse overfor denne foragt. Menneskerettigheder krænkes og på trods af lokale og internationale menneskerettighedsorganisationers forskellige rapporter fortsætter uretfærdigheden.

1.2.1

Palæstinensere i staten Israel har lidt under historisk uretfærdighed. Skønt de er borgere i landet og har statsborgerskabets rettigheder og forpligtelser, lider de fortsat under diskriminerende lovgivning. Også de venter på at opnå fulde borgerrettigheder og lighed som alle andre indbyggere i landet.

1.3

Emigration er ligeledes en del af vores virkelighed. Fraværet af enhver vision og enhver gnist af håb om fred og frihed tvinger unge mennesker, både muslimer og kristne, til at udvandre. Herved berøves landet dets vigtigste og rigeste ressource – uddannet ungdom. Det faldende antal kristne, særligt i Palæstina, er en af de farlige konsekvenser både af konflikten og af den lokale og internationale handlingslammelse og fiasko med forsøget på at finde en holdbar løsning på problemet.

1.4

I lyset af denne virkelighed retfærdiggør Israel sine handlinger som selvforsvar, herunder besættelse, kollektiv afstraffelse og andre former for repressalier mod palæstinenserne. Efter vores opfattelse vender denne holdning tingene på hovedet. Der er ganske rigtigt palæstinensisk modstand mod besættelsen. Men hvis der ikke var nogen besættelse, var der heller ingen modstand, ingen frygt og ingen usikkerhed. Det er vores forståelse af situationen. Vi opfordrer derfor Israel til at afslutte besættelsen. De vil så se en ny verden uden frygt; ingen trusler men sikkerhed, retfærdighed og fred.

1.5

Der har været forskellige palæstinensiske svar på denne virkelighed. Nogle har svaret gennem forhandlinger: Det var "The Palestinian Authority"'s officielle position, men den bragte ikke fredsprocessen videre. Nogle politiske partier fulgte den væbnede modstands vej. Israel brugte dette som påskud til at beskyldte palæstinenserne for at være terrorister, og de var i stand til at forvrænge konfliktens sande natur ved at præsentere den som Israels krig mod terror i stedet for en israelsk besættelse, der møder legitim palæstinensisk modstand for at stoppe den.

1.5.1

Tragedien forværredes ved den indre konflikt mellem palæstinenserne selv og med adskillelsen af Gaza fra det øvrige palæstinensiske område. Det er værd at bemærke, at selv om splittelsen optræder mellem palæstinenserne, bærer det internationale samfund et vigtigt ansvar for den, eftersom det afviste at beskæftige sig positivt med det palæstinensiske folks vilje udtrykt i udfaldet af de demokratiske og lovlige valg i 2006.

Vi gentager, at vort kristne budskab midt i denne katastrofe er et budskab om tro, håb og kærlighed.

2 Et troens ord

Vi tror på én Gud, en god og retfærdig Gud

2.1

Vi tror på Gud, én Gud, universets og menneskeheds skaber. Vi tror på en god og retfærdig Gud, der elsker hver enkelt af sine skabninger. Vi tror, at hvert menneske er skabt i Guds billede og til Guds lighed, og at enhvers værdighed stammer fra den Almægtiges værdighed. Vi tror, at denne værdighed

er én og den samme i os alle. Det betyder for os, her og nu, særligt i dette land, at Gud ikke skabte os for at vi skulle engagere os i strid og konflikt men snarere for at vi skulle komme til at kende og elske hinanden og sammen opbygge landet i kærlighed og gensidig respekt.

2.1.1

Vi tror også på Guds evige Ord, Hans enbårne søn, vor Herre Jesus Kristus, som Gud sendte som verdens Frelser.

2.1.2

Vi tror på Helligånden, der ledsager kirken og hele menneskeheden på dens færd. Det er Ånden, der hjælper os til at forstå den hellige skrift, både Det gamle og Det nye Testamente. Ånden os deres enhed her og nu og tydeliggør Guds åbenbaring til menneskeheden, i fortiden, i nutiden og i fremtiden.

Hvordan forstår vi Guds ord ?

2.2

Vi tror, at Gud har talt til menneskeheden, her i vores land: "Mangfoldige gange og på mangfoldige måder har Gud i fortiden talt til fædrene gennem profeterne, men nu ved dages ende har han talt til os gennem sin Søn, hvem han har indsat som arving til alle ting, ved hvem han også har skabt verden" (Hebræerbrevet I, v. 1-2).

2.2.1

Vi, kristne palæstinensere, tror – som alle kristne over hele verden – at Jesus Kristus kom for at opfylde loven og profeterne. Han er alfa og omega, begyndelsen og enden, og i hans lys og med Helligåndens vejledning læser vi de hellige skrifter. Vi mediterer over og tolker skriften, præcist som Jesus gjorde sammen med de to disciple på vejen til Emmaus. Og der står skrevet i Lukasevangeliet: "Og han begyndte med Moses og alle profeterne og udlagde for dem, hvad der stod om ham i alle Skrifterne" (Luk 24, v. 27).

2.2.2

Vor Herre Jesus Kristus kom og forkyndte, at Guds rige var nær. Han fremprovokerede en omvæltning i hele menneskeheds liv og tro. Han kom med "en ny lære" (Markusevangeliet I, v.27), idet Han kastede et nyt lys over Det gamle Testamente, over temaer der har at gøre med vor kristne tro og vore daglige liv, temaer som løfterne, udvælgelsen, Guds folk og landet. Vi tror, at Guds ord er et levende ord, der kaster et særligt lys over hver epoke i historien og som gør det klart for kristne troende, hvad Gud si-

ger til os her og nu. Derfor er det uacceptabelt at omdanne Guds ord til bogstaver hugget i sten, der forvrænger Guds kærlighed og hans omsorg for både folkeslags og enkeltpersoners liv. Det er præcist det, der er fejlen ved en fundamentalistisk bibeltolkning, der bringer os død og ødelæggelse, når Guds ord forstener og videregives fra generation til generation som døde bogstaver. Disse døde bogstaver bruges som våben i vor nutidige historie for at frarøve os vore rettigheder i vort eget land.

Vort land har en universel opgave

2.3

Vi tror, at vort land har en universel opgave. I denne universalitet åbnes der op for at betydningen af løfterne, landet, udvælgelsen, Guds folk omfatter hele menneskeheden med udgangspunkt i alle folkeslagene i dette land. Set i lyset af Bibelens lære har løftet om land aldrig været et politisk program men derimod forspillet til altomfattende universel frelse. Det var indledningen til fuldendelsen af Guds rige på jorden.

2.3.1

Gud sendte patriarkerne, profeterne og apostlene til dette land med henblik på at udføre en universel opgave for verden. Vi udgør i vore dage tre religioner i dette land, jødedom, kristendom og islam. Vort land er Guds land, som det er tilfældet med alle lande i verden. Det er helligt for så vidt som Gud er til stede, for kun Gud er hellig og kan helliggøre. Det er en pligt for de af os, der bor her, at respektere Guds vilje med landet. Det er vores pligt at frigøre det fra uretfærdighedens og krigens ondskab. Det er Guds land, og derfor bør det være et forsonings-, fredens og kærlighedsland. Og det er muligt. Gud har sat os her som to folk, og Gud giver os evnen – hvis vi har viljen – til at leve sammen og skabe retfærdighed og fred i landet, så det i sandhed bliver Guds land: *"Jorden med alt, hvad den rummer, verden og dens beboere, tilhører Herren, ..."* (Salme 24, v. 1).

2.3.2

Vores tilstedeværelse i dette land som kristne og muslimske palæstinensere er ikke tilfældig men har dybe rødder i landets historie og geografi, på linje med ethvert folks samhørighed med det land, det bor i. Det var en uretfærdig handling, da vi blev drevet ud. Vesten søgte at gøre bod for, hvad jøder havde gennemlevet i de europæiske lande, men gjorde bod på vor bekostning og i vores land. Vesten prøvede at rette op på uretfærdighed og resultatet var ny uretfærdighed.

2.3.3

Vi ved desuden, at bestemte teologer i Vesten prøver at legitimere overgrebene på vores rettigheder

bibelsk og teologisk. På den måde bliver løfterne – hvis vi følger disse teologers tolkning – til en trussel mod selve vores eksistens. Evangeliets *"gode nyt"* er blevet til et *"dødsbudskab"* for os. Vi opfordrer disse teologer til at fordybe deres refleksioner over Guds ord og til at korrigere deres tolkninger, så de i Guds ord ser en kilde til liv for alle folkeslag.

2.3.4

Vor samhørighed med dette land er en medfødt ret. Det er ikke kun et ideologisk eller teologisk spørgsmål. Det er et spørgsmål om liv eller død. Der findes dem, der er uenige med os – og endda betegner os fjender – udelukkende fordi vi erklærer, at vi ønsker at leve som frie mennesker i vort land. Vi lider under besættelsen af vort land, fordi vi er palæstinensere. Og som kristne palæstinensere lider vi under nogle teologers forkerte fortolkning. Stillet overfor dette er det vores opgave at beskytte Guds ord som kilde til liv og ikke til død, så evangeliets *"gode nyt"* forbliver, hvad det er: *"Gode nyt"* for os og for alle. Over for de, der bruger Bibelen til at true vor eksistens som kristne og muslimske palæstinensere, fornyr vi vores tro på Gud, fordi vi ved, at Guds ord ikke kan være kilden til vores udryddelse.

2.4

Vi hævder derfor, at enhver brug af Bibelen til at legitimere eller støtte politiske synspunkter og holdninger, der baserer sig på uretfærdighed påført en person af en anden, eller et folk på et andet, forvrænger religion til menneskelig ideologi og fratager Guds ord dets hellighed, dets universalitet og dets sandhed.

2.5

Vi hævder videre, at den israelske besættelse af Palæstina er en synd imod Gud og imod menneskeheden,

fordi den fratager palæstinenserne deres grundlæggende menneskerettigheder, givet af Gud. Den ødelægger gudsbilledet i den israeler, der er blevet besætter, på samme måde som den ødelægger gudsbilledet i de palæstinensere, der lever under besættelsen. Vi hævder, at enhver teologi – tilsyneladende baseret på Bibelen eller på troen eller på historien – der legitimerer besættelsen, er langt fra kristen lære, fordi den fremkalder vold og hellig krig i Guds den almægtiges navn, idet den underordner Gud under midlertidige menneskelige interesser og ødelægger gudsbilledet i de mennesker, der lever under såvel politisk som teologisk uretfærdighed.

3 Håb

3.1

På trods af fraværet af selv det mindste glimt af positive forventninger forbliver vort håb stærkt. Den nuværende situation lover hverken nogen hurtig løsning eller ophøret af den besættelse, der er påtvunget os. Ganske vist er antallet af initiativer øget – konferencer, besøg, forhandlinger – men de er ikke blevet fulgt op med nogen ændring af vores situation og lidelse. Selv den nye holdning i USA – annonceret af præsident Obama – med et klart ønske om at standse tragedien, har ikke været i stand til at ændre vores virkelighed. Det tydelige israelske svar, der afviser enhver løsning, levner ikke plads til positive forventninger. På trods heraf forbliver vort håb stærkt, fordi det er fra Gud. Gud alene er god, almægtig og kærlig, og Hans godhed vil en dag sejre over den ondskab, som vi befinder os i. Som Paulus sagde: *”Er Gud for os, hvem kan da være imod os? Hvem kan skille os fra Kristi kærlighed? Nød eller angst? Forfølgelse, sult eller nøgenhed? Fare eller sværd? – som der står skrevet: På grund af dig dræbes vi dagen lang (...). For jeg er vis på, at ingen skabning kan skille os fra Guds kærlighed”* (Romerbrevet, kap. 8, v. 31, 35, 36, 39).

Hvad betyder håb?

3.2

Håbet i os betyder først og fremmest vores tro på Gud og dernæst vores forventning – på trods af alt – om en bedre fremtid. For det tredje betyder det ikke at jage illusioner – vi er klar over, at forløsningen ikke er nært forestående. Håb er evnen til at se Gud midt i vanskeligheder og være medarbejdere med Helligånden, der bor i os. Fra denne vision kommer styrken til at stå fast, forblive standhaftige og arbejde på at ændre den virkelighed, vi befinder os i. Håb betyder ikke at give efter for ondskaben men stå op i mod den og fortsætte med at bekæmpe

den. Vi ser intet andet i nutiden og fremtiden end ruin og ødelæggelse. Vi ser, de stærke har overhånd; vi ser voksende tendens til racistisk separation og gennemførelse af love, der benægter vores eksistens og vores værdighed. Vi ser forvirring og splittelse i den palæstinensiske position. Hvis vi, på trods af alt dette, gør modstand mod denne virkelighed og arbejder hårdt, så vil den ødelæggelse, der lurer i horisonten, måske alligevel ikke ramme os.

Tegn på håb

3.3

Kirken i vores land, dens ledere og dens trofaste medlemmer, viser – på trods af dens svagheder og splittelser – visse tegn på håb. Vores lokale menigheder sitrer af liv og de fleste af vore unge er aktive apostle for retfærdighed og fred. Foruden det individuelle engagement gør vore forskellige kirkelige institutioner vores tro aktiv og nærværende i tjeneste, kærlighed og bøn.

3.3.1

De lokale teologiske centre med både religiøs og social karakter er blandt håbstegnene. Der findes talrige i vores forskellige kirker. Den økumeniske ånd – om end fortsat tøvende – viser sig mere og mere i møderne mellem vore forskellige kirkefamilier.

3.3.2

Hertil kommer det store antal møder med interreligiøs dialog, kristen-muslimsk dialog, med deltagelse af religiøse ledere og en del af befolkningen. Det skal indrømmes, at dialog er en lang proces, der fremmes gennem daglige bestræbelser, idet vi ligger under for de samme lidelser og har de samme forventninger. Der er også dialog mellem de tre religioner, jødedom, kristendom og islam, så vel som forskellige dialogmøder på akademisk eller socialt plan. De prøver alle at nedbryde de mure, besættelsen har rejst, og yde modstand mod den forvrængede opfattelse af mennesket i deres brødrers og søstres hjerter.

3.3.3

Et af de vigtigste håbstegn er standhaftigheden generation efter generation, deres tro på deres sags retfærdighed og videregivelsen af den fælles hukommelse, der ikke glemmer ”Nakba” (katastrofen) og dens betydning. Den voksende bevidsthed i mange kirker ud over verden og deres ønske om at kende sandheden om, hvad der foregår her, er også signifikant.

3.3.4

Endvidere ser vi en vilje hos mange til at komme ud over fortidens nag og til at være parate til forsoning,

når retfærdighed er genoprettet. Den offentlige bevidsthed om behovet for at genoprette palæstinerernes politiske rettigheder er voksende, og både jødiske og israelske stemmer, der advokerer for fred og retfærdighed, får tilslutning fra det internationale samfund. Sandt nok har disse kræfter for retfærdighed og forsoning endnu ikke været i stand til at ændre uretfærdighedens situation, men de har indflydelse og kan måske afkorte lidelsens tid og fremskynde forsoningens tid.

Kirkens opgave

3.4

Vores kirke er en kirke med folk, der beder og tjener. Denne bøn og denne tjeneste er profetisk og bærer Guds røst ind i både nutiden og fremtiden. Alt, hvad der sker i vort land, alle, der bor her, al smerte og alt håb, al uretfærdigheden og forsøget på at stoppe den, er med i vor kirkes bøn og alle de kirkelige institutioners tjeneste. Vi takker Gud, at vores kirke løfter sin røst imod uretfærdighed på trods af, at nogen ønsker at den skal forblive tavs, lukket inde i religiøs tilbedelse.

3.4.1

Kirkens opgave er profetisk: At tale Guds ord modigt, ærligt og kærligt i den lokale sammenhæng og midt i hverdagens begivenheder. Hvis kirken tager parti, er det for de undertrykte for at stå sammen med dem, ligesom vor Herre Kristus stod sammen med enhver fattig og enhver synder, kaldte dem til omvendelse, liv og genoprettelse af den værdighed, som Gud har givet dem og som ingen har ret til at fratage dem.

3.4.2

Kirkens opgave er at forkynde Guds rige, et retfærdighedens, fredens og værdighedens rige. Vores kald som en levende kirke er at vidne om Guds godhed og menneskers værdighed. Vi er kaldede til at bede og til at lade vores stemme høre, når vi forkynder er

nyt samfund, hvor mennesker tror på deres egen og deres modstanderes værdighed.

3.4.3

Vores kirke peger på det rige, der ikke kan bindes til noget jordisk rige. Jesus sagde, stillet overfor Pilatus, at han rigtig nok var konge, men *"mit rige er ikke af denne verden"* (Johannesevangeliet, 18, 36). Og Paulus skriver: *"Guds rige er ikke mad og drikke, men retfærdighed og fred og glæde i Helligånden"* (Romerbrevet 14,17). Religion kan derfor ikke favorisere eller støtte noget som helst uretfærdigt politisk regime men skal derimod fremme retfærdighed, sandhed og menneskelig værdighed. Religion må gøre sit yderste for at rense regimer, hvor mennesker lider under uretfærdighed og menneskelig værdighed krænkes. Guds rige på jord er ikke afhængigt af en speciel politisk orientering, for det er større og mere inkluderende end et hvilket som helst politisk system.

3.4.4

Jesus Kristus sagde: *" Guds rige er midt iblandt jer"* (Lukas, 17,21). Det rige, der er nærværende iblandt os og i os, forlænger frelsens mysterium. Det er Guds nærvær iblandt os og vores fornemmelse af dette nærvær i alt hvad vi gør og siger. Det er i dette guddommelige nærvær, at vi skal gøre alt, hvad vi kan, indtil retfærdighed opnås her i landet.

3.4.5

De grusomme omstændigheder, den palæstinensiske kirke har levet under og fortsat lever under, har gjort det nødvendigt for kirken at afklare sin tro og blive tydeligere angående dens kald. Vi har grundet over vores kald og har lært at forstå det bedre midt i lidelsen og smerten: I dag bærer vi hellere kærlighedens styrke end hævnens, hellere en kultur for livet end døden. Dette er en kilde til håb for os, for kirken og for verden.

3.5

Opstandelsen er kilden til vort håb. På samme måde som Kristus opstod i sejr over død og ondskab, er også vi – ligesom enhver indbygger i dette land – i stand til at overvinde krigens ondskab. Vi vil forblive en forkyndende, standhaftig og aktiv kirke i opstandens land.

4 Kærlighed Kærlighedsbuddet

4.1

Kristus, vor Herre, sagde: *"Som jeg har elsket jer, skal også I elske hinanden"* (Johannesevangeliet 13, v. 34). Han har allerede vist os, hvordan vi skal elske og behandle vores fjender. han sagde: *"I har hørt, at der*

er sagt: "Du skal elske din næste og hade din fjende". Men jeg siger jer: Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer, for at I må være jeres himmelske faders børn; for han lader sin sol stå op over onde og gode og lader det regne over retfærdige og uretfærdige.(...) Så vær da fuldkomne, som jeres himmelske fader er fuldkommen!" (Matthæusevangeliet 5, v. 43 – 47). Og Paulus sagde: " Gengæld ingen ondt med ondt" (Romerbrevet 12, v. 17). Og Peter sagde: " Gengæld ikke ondt med ondt eller skældsord med skældsord, men tværtimod med velsignelse, for I er kaldet til at arve velsignelse".(1. Petersbrev, 3, v. 9).

Modstand

4.2

Dette budskab er tydeligt. Kærlighed er Kristi, vor Herres, bud til os og det omfatter både venner og fjender. Dette må være tydeligt, når vi står i situationer, hvor vi må gøre modstand mod ondskab af enhver slags.

4.2.1

At elske er at se Guds ansigt i ethvert menneske. Hver person er min broder eller søster. At se Guds ansigt i enhver betyder dog ikke accept af deres ondskab eller aggression. Denne kærlighed søger tværtimod at korrigere ondskaben og stoppe aggressionen. Den uretfærdighed mod det palæstinensiske folk, som Israels besættelse udgør, er et onde, der skal bekæmpes. Den er et onde og en synd, der skal bekæmpes og fjernes. Hovedansvaret herfor påhviler palæstinenserne, der lider under besættelsen. Kristen kærlighed opfordrer os til at gøre modstand. Men kærlighed gør en ende på ondskab ved at gå ad retfærdighedens veje. Ansvar påhviler også det internationale samfund, fordi international lov regulerer forholdene mellem folkeslag i vore dage. Endelig påhviler der de, der begår uretten, et ansvar; de må befri sig selv for den ondskab, der er i dem og den uretfærdighed, de har påført andre.

4.2.2

Når vi ser på nationernes historie, ser vi mange krige og megen modstand mod krig ved hjælp af krig, mod vold ved hjælp af vold. Det palæstinensiske folk er gået denne folkeslagenes vej, særligt i det tidlige fase af kampen mod den israelske besættelse. Det engagerede sig imidlertid også i ikke-voldelig kamp, særligt under den første Intifada. Vi anerkender, at alle folkeslag må finde en ny vej i deres indbyrdes forhold og i løsningen af deres konflikter. Magtens vej må vige pladsen for retfærdighedens vej. Dette gælder først og fremmest de nationer, der er militært stærke og har magt til at påføre den svagere uretfærdighed.

4.2.3

Vi hævder, at vores valg som kristne overfor den israelske besættelse er, at gøre modstand. Modstand er både rettighed og pligt for den kristne. Men det er modstand med kærlighed som princip. Det er derfor en opfindsom modstand, for den må finde menneskelige veje, der kan tale til fjendens menneskelighed. At se Guds ansigt i fjendens ansigt indebærer at indtage holdninger i lyset af denne vision om aktiv modstand for at stoppe uretfærdighed og forpligte fjenden på at slutte sin aggression og dermed opnå det ønskede mål, der er at få landet, friheden, værdigheden og uafhængigheden tilbage.

4.2.4

Kristus, vor Herre, har givet os et eksempel, som vi må efterligne. Vi skal gøre modstand mod ondskab, men han lærte os, at vi ikke kan bekæmpe ondskab med ondskab. Det er et vanskeligt bud, særligt når fjenden er besluttet på at sætte sig igennem og nægte os ret til at forblive her i vores land. Det er et vanskeligt bud, men det er kun det, der kan stå fast overfor de klare udtalelser fra besættelsesmagten, der afviser vores eksistens, og de mange undskyldninger den bruger for at fortsætte besættelsen af os.

4.2.5

Modstand mod besættelsens ondskab er derfor en integreret del af denne kristne kærlighed, der gør modstand mod ondskab og korrigerer den. Den gør modstand mod ondskab i alle dens former med metoder, der bygger på kærlighedens princip og bruger alle kræfter på at skabe fred. Vi kan gøre modstand gennem civil ulydighed. Vi gør ikke modstand med død men derimod gennem respekt for liv. Vi respekterer og ærer alle, der har givet deres liv for vores nation. Og vi erklærer, at enhver borger må være parat til at forsvare sit liv, sin frihed og sit land.

4.2.6

Både civile palæstinensiske organisationer og internationale organisationer, NGO'ere og visse religiøse institutioner opfordrer den enkelte, virksomheder og lande til at engagere sig i at tilbagetrække investe-

ringer og i økonomisk og handelsmæssig boycott af alle varer producerede af besættelsesmagten. Det forstår vi som en integreret del af den fredelige modstands princip. Sådanne kampanjer kræver mod at gennemføre, og det må åbent og oprigtigt siges, at formålet ikke er hævn men derimod at sætte en stopper for den eksisterende ondskab og dermed befri såvel undertrykkeren som ofrene for uretfærdigheden. Målet er at befri begge folk fra de forskellige israelske regeringers ekstreme positioner og lade begge nå retfærdighed og forsoning. I denne ånd og med dette engagement vil vi engang nå den længe ventede løsning på vores problemer, som det skete i Sydafrika og for mange andre befrielsesbevægelser verden over.

4.3

I vores kærlighed vil vi overvinde uretfærdigheder og skabe fundamentet for et nyt samfund for både os selv og vore modstandere. Vores fremtid og deres fremtid er én. Enten den cyklus af vold, der ødelægger os begge, eller fred, der vil gavne os begge. Vi opfordrer Israel til at opgive sine uretfærdigheder mod os og ikke fordreje sandheden om besættelsens realitet ved at lade som om, at det er en kamp mod terrorisme. "Terrorismens" rødder er uløseligt forbundet med den menneskelige uretfærdighed og besættelsens ondskab. Disse må fjernes hvis der skal være et oprigtigt ønske om at fjerne "terrorismen". Vi opfordrer Israels folk til at blive vores partnere i fred og ikke i den uafbrudte cyklus af vold. Lad os sammen modstå ondskab og den diaboliske cyklus af vold.

5 Vores budskab til vore brødre og søstre

5.1

Vi står i dag alle overfor en vej, der er blokeret og en fremtid, der kun lover smerte. Vores budskab til

alle vore kristne brødre og søstre er et budskab om håb, tålmodighed, standhaftighed og fornyet handle for en bedre fremtid. Vores budskab er, at vi som kristne bærer et budskab og vi vil fortsat bære det på trods af tornene, blodet og de daglige vanskeligheder. Vi sætter vort håb til Gud, der vil give os forløsning, når Han beslutter det. Samtidigt fortsætter vi med at handle i overensstemmelse med Gud og Guds vilje, ved at skabe, stå imod ondskaben og bringe dagen med retfærdighed og fred nærmere.

5.2

Vi siger til vore kristne brødre og søstre: Dette er tiden til omvendelse. Omvendelse bringer os tilbage til kærlighedens fællesskab med alle, der lider, fangerne, de sårede, dem der er påført midlertidige eller permanente handicap, de børn, der ikke kan leve deres barndom og enhver, der sørger over en, der holder af. Kærlighedens fællesskab siger til enhver, der tror i ånd og sandhed: Hvis min broder er fange, er jeg fange; hvis hans hjem bliver ødelagt, bliver mit hjem ødelagt; når min broder slås ihjel, bliver også jeg slået ihjel. Vi står overfor de samme udfordringer og har alt, hvad der er sket, og hvad der vil ske, fælles. Måske var vi som enkeltpersoner og som kirkeledere tavse, da vi burde have hævet vores røster for at fordømme uretfærdigheden og dele lidelsen. Dette er tiden til anger for vores tavshed, ligegyldighed, mangel på fællesskab, enten fordi vi ikke fastholdt vores opgave i dette land men opgav den, eller fordi vi ikke tænkte eller gjorde nok for at nå frem til en ny, fælles vision, hvorved vi forblev splittede, modsigede vort budskab og svækkede vor tale. Det er tid til anger for vores koncentration omkring vore institutioner, undertiden på bekostning af vores opgave, hvorved vi gjorde den profetiske stemme tavs, som kirkerne har fået af Helligånden.

5.3

Vi opfordrer kristne til at forblive standhaftige i denne prøvelsens tid, sådan som vi har været i århundereder under de stadigt skiftende stater og regeringer. Vær tålmodig, standhaftig og fuld af håb så du kan fylde hjertet på enhver broder og søster, der deler de samme prøvelser med håb. " ... (vær) altid rede til forsvar over for enhver, der kræver jer til regnskab for det håb, I har" (1. Petersbrev, 3, 15). Vær aktiv – såfremt det er i overensstemmelse med kærligheden – og giv ethvert offer, som modstanden kræver af dig for at overvinde vores nuværende lidelser.

5.4

Vi er få i antal, men vort budskab er stort og vigtigt. Vores land har et meget påtrængende behov for kærlighed. Vores kærlighed er et budskab til muslimerne og til jøden så vel som til verden.

5.4.1

Vores budskab til muslimerne er et budskab om kærlighed og om at leve sammen og en opfordring til at afvise fanatisme og ekstremisme. Det er også et budskab til verden om, at muslimer hverken automatisk skal regnes for fjenden eller karikeres som terrorister, men at vi skal leve sammen med dem i fred og engagere os med dem i dialog.

5.4.2

Vores budskab til jøderne siger: Selvom vi har bekæmpet hinanden i den nærmeste fortid og stadig kæmper i dag, er vi i stand til at elske og til at leve sammen. Vi kan organisere vort politiske liv, med al dets kompleksitet, i overensstemmelse med kærlighedens princip og kraft, når besættelsen er ophørt og retfærdighed etableret.

5.4.3

Troens ord siger til enhver, der er engageret i politisk aktivitet: Mennesker er ikke skabte til had. Det er ikke tilladt at hade, ej heller er det tilladt at dræbe eller blive dræbt. Kærlighedens kultur accepterer den anden. Sådan bliver vi selv fuldkomne og samfundets fundament dannes.

6 Vores budskab til verdens kirker

6.1

Vores budskab til verdens kirker er i første række en tak for den solidaritet, I har vist os i ord, gerning og nærvær blandt os. Det er et budskab om anerkendelse af de mange kirker og kristne, der støtter det palæstinensiske folks ret til selvbestemmelse. Det er et budskab om solidaritet med de kristne og de kirker, der har lidt på grund af deres forsvar for lov og retfærdighed.

Det er imidlertid også en opfordring til omvendelse; til at genoverveje fundamentalistiske teologiske positioner, der støtter visse uretfærdige politiske holdninger i forhold til det palæstinensiske folk. Det er et kald til at stille sig på de undertrykte side og bevare Guds ord som godt nyt for alle i stedet for at gøre det til et våben til at slå de undertrykte ned med. Guds ord er et ord om kærlighed til hele hans skabning. Gud er ikke allieret med den ene mod den anden, heller ikke den enes modstander stillet overfor den anden. Gud er alle herre og elsker alle, og han kræver retfærdighed af alle og giver os alle de samme bud. Vi beder vore søsterkirker om ikke at tilbyde teologisk tågeslør for den uretfærdighed, vi lider under, for den syndige besættelsen der er påtvunget os. Vores spørgsmål til vore brødre og søstre i kirkerne i dag er: Er I i stand til at hjælpe os med at få vores

frihed tilbage, for det er den eneste måde, hvorpå du kan hjælpe de to folk til at opnå retfærdighed, fred, sikkerhed og kærlighed?

6.2

For at forstå vores situation siger vi til kirkerne: Kom og se. Vi opfylder vores opgave med at gøre sandheden om vores situation kendt for jer ved at modtage jer som pilgrimme, der kommer til os for at bede, og som medbringer et budskab om fred, kærlighed og forsoning. I vil få kendskab til dette land realiteter og befolkninger, både palæstinensere og israelere.

6.3

Vi fordømmer alle former for racisme, religiøs såvel som etnisk, herunder anti-semitisme og islamofobi, og vi opfordrer jer til at fordømme det og bekæmpe det i alle dets former. Samtidigt opfordrer vi jer til at tale sandt og tage stilling på sandhedens side om Israels besættelse af palæstinensisk land. Som vi allerede har sagt, betragter vi boycutt og tilbagetrækning af investeringer som ikke-voldelige redskaber for retfærdighed, fred og sikkerhed for alle.

7 Vores budskab til det internationale samfund

7.1

Vort budskab til det internationale samfund er at standse princippet om "dobbelte standarder" og insistere på de internationale resolutioner omkring det palæstinensiske problem med hensyntagen til alle parter. Selektiv gennemførelse af international lov truer med at gøre os sårbare overfor junglens lov. Det legitimerer udsagn fra visse bevæbnede grupper og fastslår, at det internationale samfund kun forstår magtens logik. Vi beder derfor om svar på det, som de civile og religiøse institutioner har foreslået, og som vi har nævnt tidligere: Påbegyndelsen af et system med økonomiske sanktioner og boycutt rettet mod Israel. Vi gentager, at dette ikke er hævn men derimod en seriøse handling for at nå en retfærdig og definitiv fred, der kan afslutte den israelske besættelse af Palæstina og andre arabiske landområder, og som vil garantere sikkerhed og fred for alle.

8 Jødiske og muslimske ledere

8.1

Endelig retter vi en appel til de religiøse og åndelige ledere, jøder og muslimer, med hvem vi deler den

opfattelse, at ethvert menneske er skabt af Gud og er givet lige værdighed. Hver enkelt af os er derfor forpligtet på at forsvare de undertrykte og den værdighed, Gud har givet dem. Lad os sammen prøve at hæve os over de politiske positioner, der har slået fejl indtil nu, og som fortsat leder os ad fejltagelsens og lidelsen vej.

9 En opfordring til vort palæstinensiske folk og til israelerne

9.1

Dette er en opfordring til at se Guds ansigt i hver eneste af Guds skabninger og overvinde frygtens og racens barrierer så vi kan etablere en konstruktiv dialog og ikke sidde fast i spiralen af evindelige manøvrer, hvis mål det er at fastholde situationen, som den er. Vi opfordrer til at nå en fælles vision, bygget på lighed og delagtighed, ikke på overlegenhed, fornægtelse af den anden eller aggression med frygt og sikkerhed som undskyldning. Vi siger, at kærlighed er mulig og gensidig tillid er mulig. Fred er derfor mulig og også endelig forsoning. På den måde vil der opnås retfærdighed og sikkerhed for alle.

9.2

Uddannelse er vigtig. Uddannelsesprogrammer må hjælpe os til at lære den anden at kende, som hun eller han er i stedet for at se den anden gennem konfliktens, fjendskabens og den religiøse fanatismes prisme. De uddannelsesprogrammer, der bruges i dag, er inficeret med sådant fjendskab. Det er tid at starte en ny uddannelse, der tillader os at se Guds ansigt i den anden, og som går ind for, at vi er i stand til at elske hinanden og bygge vores fremtid sammen i fred og sikkerhed.

9.3

At prøve at gøre staten til en religiøs stat, jødisk eller islamisk, kvæler staten, begrænser den indenfor snævre grænser og omdanner den til en stat, der praktiserer diskrimination og eksklusion, og som foretrækker een borger frem for en anden. Vi appellerer til både religiøse jøder og religiøse muslimer: Gør staten til en stat for alle dens borgere, med en vision baseret på respekt for religion, på lighed, retfærdighed, frihed og respekt for pluralisme og ikke på een religions eller en talmæssig majoritets dominans.

9.4

Til lederne af Palæstina siger vi, at de nuværende splittelser svækker os alle og skaber mere lidelse. Intet kan retfærdiggøre disse splittelser. For folkets

skyld – og det må veje tungere end de politiske partiers – må der sættes en stopper for splittelse. Vi appellerer til det internationale samfund om at give støtte til denne forening og om at respektere det palæstinensiske folks frit udtalte vilje.

9.5

Jerusalem er fundamentet for vores vision og hele vort liv. Det er byen, som Gud gav en særlig betydning i menneskehedens historie. Det er byen, som alle mennesker er i bevægelse mod – og hvor de vil mødes i venskab og kærlighed i den ene Guds nærvær i overensstemmelse med profetens Esajas' vision: *” Til sidst skal det ske, at Herrens tempelbjerg står urokkeligt, højt over bjergene, knejsende over højene. Alle folkeslag skal strømme dertil, talrige folk skal drage af sted og sige: »Kom, lad os drage op til Herrens bjerg, til Jakobs Guds hus; han skal vise os sine veje, og vi vil gå på hans stier. For belæringen udgår fra Zion og Herrens ord fra Jerusalem.« Han skal skifte ret mellem folkeslagene, fælde dom blandt talrige folk. De skal smede deres sværd om til plovjern og deres spyd til vingårdsknive. Folk skal ikke løfte sværd mod folk, og de skal ikke mere oplæres til krig.”* (Esajas, 2, 2 – 4). I dag er byen beboet af to folkeslag med tre religioner; enhver politisk løsning må baseres på denne profetiske vision og de internationale resolutioner om hele Jerusalem. Dette tema bør forhandles først, fordi anerkendelse af Jerusalems hellighed og byens budskab vil være en kilde til inspiration for løsningen af hele problemet, der i det store og hele er et spørgsmål om gensidig tillid og evnen til at placere et nyt land i dette Guds land.

10 Håb og tro på Gud

10.1

I fraværet af håb lyder vort skrig om håb. Vi tror på Gud, god og retfærdig. Vi tror, at Guds godhed til sidst vil sejre over den hadets og dødens ondskab, der fortsat findes i vort land. Vi vil se ”et nyt land” og ”et nyt menneske”, der vil være i stand til at rejse sig i broder- og søsterkærlighedens ånd.

